

De Paviljoensgracht – ooit waren er redenen om dit water te dempen; nu zijn er goede redenen om deze straat weer open te graven.

BLAUW EN GROEN IN DE STAD HET IS MOOI EN HET MOET

De Vrienden van Den Haag ontwikkelen een nieuwe visie. Belangrijke thema's daarbij zijn:

- Versterk de kwaliteit bij verdichting en vernieuwing.
- Behoud het waardevolle.
- Geef mensen de ruimte.
- Maak de stad blauwer, groener en gezonder.
- Werk samen aan de stad.

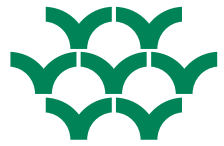
In ieder nummer van Ons Den Haag besteden wij dit jaar aandacht aan een van deze thema's. Hier gaat de werkgroep Stadsbeeld en Stadsgroen nader in op het thema 'Maak de stad blauwer, groener en gezonder'.

De foto van een huis met een rood dak, aan het water gelegen en omringd door bomen – dit blauw-groen-rode beeld roept veruit de meeste positieve reacties op bij mensen in allerlei culturen wereldwijd. Dat is een omgeving waarin zij zich thuis voelen. Den Haag, stad aan zee, met de Hof-

vijver en het Zuiderpark, de duinen en de landgoederen, de 'Eilanden' in Wateringse Veld en nog veel meer mooie blauw-groene plekken, biedt bijna overal zo'n aantrekkelijke omgeving.

Het is wel de vraag of dat zo blijft. Volgens de plannen komen er immers duizenden woningen bij in de bestaande stad. Ook als het lukt om het autoverkeer niet mee te laten groeien, vraagt het verkeer om meer ruimte voor bus- en trambanen en voor bredere fietspaden. Waar vinden wij de ruimte voor die woningen, banen en paden? Gemakzuchtige stadsbestuurders denken misschien dat het wel in het stadsgroen kan, want lang niet alle groen is essentieel voor de biodiversiteit.

Weerloos tegen aanslagen op het stadsgroen zijn wij echter niet. Alle soorten groen, vaak versterkt door water, dragen er immers toe bij dat Den Haag een aantrekkelijke woonstad is. Daarmee is het ook een factor van betekenis voor bedrijven die een vestigingsplaats zoeken. Bovendien biedt het ruimte voor de ogen en de benen; het is goed voor de geestelijke en

lichamelijke gezondheid. Het is ook goed voor de luchtkwaliteit. Zonder voldoende groen en water heb je geen leefbare stad.

Tegenover de noodzaak om ruimte te maken voor woningen, werkgelegenheid, verkeer en dergelijke zijn overwegingen van stedschoon en leefbaarheid vaak heel nobel, maar niet hard genoeg in het vrije spel der maatschappelijke krachten. Er is nu echter een krachtige bondgenoot op het toneel verschenen, namelijk de noodzaak om ons aan te passen aan de klimaatverandering. De problemen zijn duidelijk.

Op hoogzomerse dagen is het dichtbevolkte Den Haag nu al de heetste stad van Nederland. Dit vraagt om vergaande ontstening en vergroening van de stad. De stad is slecht voorbereid op de extreme regenbuien die verwacht worden. De opvangcapaciteit voor het hemelwater moet fors vergroot worden. Het weer open maken van gedempte grachten is niet alleen beter voor het stadsbeeld maar helpt ook bij het oplossen van dit klimaatprobleem. Meer blauw en groen is mooi en het moet vanwege de gezondheid en verantwoord stadsbeheer. De gevolgen van de klimaatverandering stellen immers harde eisen aan de inrichting van de stad. Zowel hitte als wateroverlast vraagt om aandacht. De overgang naar een duurzaam ingerichte stad kost het een en ander, maar biedt ook kansen en levert werkgelegenheid op.

De Vrienden van Den Haag stemmen van harte in met de vele verduurzamingsactiviteiten van burgers en overheden die noodzakelijk zijn voor een gezonde, leefbare en veilige stad. Tegelijk letten wij daarbij op het aanzien van de stad. Duurzaamheid en veiligheid zijn uiterst belangrijk, maar het zijn geen waarden waarbij wij verder niet hoeven na te denken. Zwarte glinsterende zonnepanelen bijvoorbeeld, geplaatst op mooie rode daken in beschermde stadsgezichten, zijn goed voor het klimaat maar het ziet er niet altijd even aantrekkelijk uit. Gelukkig zijn er nu panelen die beter passen in het stadsbeeld. Duurzaam en veilig is belangrijk, maar laat de stad tegelijk mooi blijven, ook als dat iets meer kost. Dit is bijvoorbeeld heel goed gedaan bij de boulevard: de zeewering moest versterkt worden, maar gelukkig heeft de gemeente geen rechte hoge betonnen dijk gemaakt. Het plan Morales laat zien dat aanpassingen om de veiligheid te vergroten ook mooi kunnen zijn. Zo blijft Den Haag een in alle opzichten aantrekkelijke stad.

[Werkgroep Stadsbeeld en Stadsgroen](#)

[Jacob Bijl, tekst en foto's](#)

stadsbeeldenstadsgroen@vriendenvandenhaag.nl

Het Hillebrant Jacobsplein in de Rivierenbuurt – een van de heetste plekken van de stad. Op initiatief van de bewonersorganisatie en de AVN is er een begin gemaakt met vergroenen.

De Herenstraat bij het Plein – door de bewonersorganisatie en bedrijven 'vergroend' met geveltuintjes.